

MŰLEÍRÁS

Kaspár Gyöngyvér
képzőművészet, mozgóképkultúra- és média szakirány

Kaposvár
2023



Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Kaposvári Campus
Képzésközpont, Mozgóképkultúra- és Média Szak

ÁLOMBAN ENYÉM VAGY

Belső konzulens: Csoma Sándor
egyetemi docens

Készítette: **Kaspár Gyöngyvér**
FLMX99
nappali

Kaposvár
2023

Tartalomjegyzék

<u>Bevezetés</u>	4
<u>A főhős karakterfejlődése</u>	4
<u>A történet megalkotása és a film címe</u>	5
<u>Karaktertervezés</u>	6
<u>Látványvilág</u>	8
<u>Színészválasztás</u>	8
<u>Helyszínválasztás</u>	9
<u>Plánok és kameramozgás</u>	10
<u>Forgatás</u>	11
<u>Utómunka folyamatok</u>	11
<u>Color grading</u>	13
<u>Hangutómunka</u>	13
<u>Összegzés</u>	14
<u>Köszönetnyilvánítás</u>	15

Bevezetés

Álomban enyém vagy című diplomafilmem egy tizenhat perces játékfilm, romantikus dráma műfajban. A történetem főszereplője Botond, aki egykor festőművész volt, de egy baleset során elvesztette szerelmét Annát. Botondot ezután egy pszichiátriai intézetben kezdik kezelni, de többé nem hajlandó festeni, még orvosa tanácsára sem. Állapota akkor kezd el romlani, mikor tűz üt ki a pszichiátrián, és Botond a tűzben Annát kezdi keresni. A sokk hatására Botondnak hallucinációként jelenik meg Anna, aki ekkor valójában Botond bűntudatát képviseli. Anna megmutatja Botondnak, hogy mi történt a halála estéjén. Botond magát hibáztatja a történetek miatt és öngyilkosságra készül, de végül eljut arra a pontra, hogy megbocsátsa önmagának. A továbblépés szimbólumaként Botond ismét festeni kezd a film utolsó jelenetében.

Filmem a romantikus dráma műfajába sorolható. A romantikus filmekben elsősorban a pozitív érzelmeké a főszerep. Ilyen például a szerelem, önfeláldozás, szülői érzések, hazafiasság. Az ilyesfajta filmekben is előfordulhat, hogy a főhős, vagy a főhős számára fontos karakter meghal a film során, de a film végkimenetele ilyenkor is pozitív. Például, ha a főhős egy nemes cselekedetet hajt végre a filmben, vagy megteszi az előrelépést, amitől a film elején még tartott és így végbemegy a teljes karakterfejlődés. Ezeket a filmeket nevezzük romantikus drámának.

Diplomamunkám központjában egy romantikus történet áll, ez pedig Botond és Anna egymással való kapcsolata. A forgatókönyv írása során nem igazán volt film, amit alapul vettem, vagy amiből ihletet merítettem volna. Viszont Anna és Botond viszonyának kialakítása közben Dudás Balázs Két csik című rövidfilmje nagy hatással volt rám. A filmemben látható „palacsinta” jelenet, amely a film flashback, vagyis a szereplők múltjára visszatekintő jelenetei közé tartozik, az egyetlen olyan rész, amikor a néző arról kap leírást, hogy milyen is volt a két főszereplő kapcsolata Anna halála előtt. Dudás Balázs a Két csik során nagyon jól bemutatta a filmje főszereplőinek kapcsolatát több intim és elsősorban különleges, sablonoktól mentes jelenetben. Én is egy ehhez hasonló jelenetben szerettem volna ezt a kapcsolatot bemutatni egy nem mindennapi cselekménnyel, ami elég bensőséges ahhoz, hogy egyértelmű legyen a két karakter közötti szerelem és szeretet, amit egymás iránt éreznek.

A főhős karakterfejlődése

Filmemben fontos hangsúlyt kap még a főhős karakterfejlődése. Botond, az egykori festőművész egy tragédia során elvesztette szerelmét Annát, ami miatt pszichózisban szenved.

Botond karakterének sebe tehát, mely meghatározza másokkal való kapcsolatát és félelmeket alakít ki benne, abból ered a tragédiából ered, hogy elvesztette, akit a legjobban szeretett. Ezekből eredendő félelmei pedig gátolják őt a festésben, a továbblépésben és emiatt vált ki belőle rohamot a pszichiátrián kiütő tűz. A filmben Botonddal gyásza mélypontján találkozunk, mikoris elnyomja magában a tragikus este emlékeit, és nem tud továbblépni. A pszichózis hatására elveszti a kapcsolatot a valósággal, úgynevezett realitászavara lesz. Ez főképp abban nyilvánul meg, hogy éjszakai álmait a valóság részének fogja fel. Álmaiban mindig a műtermében találja magát Annával, akivel sosem beszél ezekben az álmokban. Kezelőorvosa, Kata éppen ezért mindig csak annyit kérdez tőle a terápiák alkalmával, hogy „Milyen volt a tegnapi éjjel?”, ezzel utalva a Botond számára valóságos álmokra. A film bevezető része után, ahol megismerkedünk a főszereplővel, és annak problémájával, mikor orvosával látjuk beszélgetni, következik a filmben a kizökkentő erő. A kizökkentő erő, másnéven inciting incident, a filmek azon része, amely a megzavarja a főhős mindennapjait és annak átlagos cselekményeit. Filmekben ez a pont akkor következik be, amikor a pszichiátrián tűz üt ki, amelynek hatására Botond Annát kezdi el keresni a tűzben. Ez a kizökkentő pont zavarja meg a fő karakter egy átlagos napját és hoz változásokat a történetbe, valamint elindítja a film további cselekménysorozatát. Botond állapota így kezd el fokozatosan romlani. A kezelés részeként Kata arra is próbálja biztatni Botondot, hogy kezdjen újra festeni, mert ez lehet az első lépés a gyógyulás felé Botond számára. A film utolsó jelentében Botondot látjuk egy vászon előtt ülni, amire végül csak egy vonalat fest. Ez a jelenet szimbolizálja a főhős megbocsátását önmaga felé, és érzékelteti, hogy rálépett a gyógyuláshoz vezető útra. Igaz egyetlen vonallal kezdi, ezért a film vége valamilyen szinten nyitott. Mivel a vonal után a néző gondolhat arra, hogy újra festeni kezdett, de lehetséges, hogy ugyanúgy megakadt később a kezelésben, mint előtte. Éppen ezért a nyitottságért nincs elárulva, sem érzékeltetve, hogy mennyi idő telik el a film utolsó és utolsó előtti jelenete között.

A történet megalkotása és a film címe

A történet első alapötletét két éve írtam meg egy iskolai feladat kapcsán. A történet akkori verziója viszont drasztikusan eltért a végleges állapotától. Az első verzióból csupán azokat az elemeket vittem tovább, hogy a főszereplő egy, a harmincas éveiben járó férfi, aki minden este ugyanazzal a lánnyal álmodik és emiatt a pszichiátrián kezelik. Később ebből az alapötletből írtam meg egy év múlva az Álomban enyém vagy című diplomafilmmem forgatókönyvét. Témaválasztás szempontjából először az álom és a valóság viszonyát szerettem volna fejtegetni a filmben és ezzel játszani, mivel mindig is érdeklődtem az ilyesfajta témák

íránt. Viszont később ez a szál játékosan szorult, és ahogyan azt már korábban írtam, a romantikus része vette át a fő szerepet. Céлом a filmmel így egy olyan romantikus dráma megalkotása volt, ahol a néző végig a főszereplővel tart, többlételemmel nem rendelkezik, mindig csak annyit tud meg, amennyit a történet főhőse. Emellett pedig egy olyan végkimenetelű történet bemutatása volt a célom, amelyben a főhősnek sikerül megküzdenie belső féltelmeivel, letudja győzni azokat és megtenni az első lépést egy új élet felé.

A film címe kapcsán sok kérdés merült fel. A stábból többen kérdezték, hogy nem akarom-e megváltoztatni a címet arra, hogy „Álmomban enyém vagy”. Eredetileg én is ezt a címet szerettem volna adni a filmnek. Viszont mikor elkezdtem a címen gondolkodni, ismerősen csengett, amit kitaláltam. Én személy szerint nagyon szeretem a magyar irodalmat, többek között sok József Attilát olvasok, neki pedig van egy verse „Álomban enyém vagy” címmel. A vers nem csak címében, de tartalmában is illett a filmhez, ezért kapta végül ezt a címet, József Attila verse után. Illetve ezért indul az ebből a versből származó idézettel filmem, mivel úgy gondolom a vers ezen két sora átfogóan leírja a film történetét, elsősorban a két főszereplő kapcsolatára utalva. Emellett azért sem akartam megváltoztatni az „álombant” „álombanra”, mert úgy gondolom, hogy így többlételemet kapott a cím és a film egyaránt. Az „álomban” leszűkítené a dolgokat Botond álmaira, illetve hallucinációira. Az „álomhoz” pedig én azt a jelentést társítom, hogy hibába halt meg Anna, valahol egy másik világban, egy másik helyen, az álmokban ő még mindig Botonddal van.

Karaktertervezés

A forgatókönyvön nagyjából egy éven keresztül folyamatosan dolgoztam. Nagyon sok kezdetleges változat készült belőle, amiknek más-más végkimenetele volt. A dramaturg szempontjából a legnagyobb fejtörést Anna halála okozta. Az első változatokban ugyanis sok logikai buktatót tartalmazott a történet ezen része, de végül úgy gondolom megtudtam úgy írni, hogy életszerű legyen, hiszen bárkivel megtörténhet az, hogy kigyullad a függöny és bent ragad a mosdóban. A másik, ami nehézséget okozott az a karakterépítés volt. Sok filmmennél követtem el azt a hibát, hogy a mellékszereplőket a főszereplő szempontjából írom meg, ezért a mellékszereplők igazából nem is kapnak saját karaktert. Ennél a forgatókönyvnél is elkövettem ezt a hibát eleinte, de a könyv fejlesztése alatt úgy gondolom, hogy megtanultam ezt kiküszöbölni. Filmem mind a négy szereplőjének karakterleírását részletesen kidolgoztam. Anna karakterénél fontos volt, hogy az őt játszó színésznőnek gyakorlatilag két karaktert kellett megjelenítenie. Annát a film nagy részében nem önmagaként látjuk, hanem mint Botond büntudatának kivetülése. Anna elsősorban hallucinációként jelenik meg Botondnak. Ilyenkor ő

testesíti meg a haragot, amit Botond érez önmaga iránt. Anna dühösen és vádlóan jelenik meg Botondnak, szembesítve őt azzal, hogy Anna halála csakis az ő hibája volt és hogy nem mentette meg, mert nem is akarta. Ahogy Botond eljut a megbocsájtásig, úgy alakul vele Anna személyisége is. Anna juttatja eszébe Botondnak, hogyan is halt meg aznap este. A film utolsó előtti jelenetében, mikor megtörténik a megbocsájtás, látjuk csak a valódi Anna egy kis részét. Ez már az a kedves, jószívű Anna, aki életében is volt, aki sosem hibáztatná Botondot a törtétekért és aki azt akarná, hogy lépjen tovább. Az igazi Anna megjelenése segíti elő Botond megbocsájtását önmagának és az első lépések megtételét a gyógyulás felé.

Tomi karaktere a sidekick archetípusba tartozik, vagyis a támogató karakterek közé. Tominak Botond az egyetlen barátja a pszichiátrián, ezért nagy becsben tartja a barátságukat, bármit megtenne, amit Botond kér. Mindig odamegy Botondhoz, hogy játszanak valamilyen játékot, vagy hogy egy kicsit beszélgessenek. Igaz, Tomi nem képes túl sokáig odafigyelni valamire, mégis örül, hogy valaki időt tölt vele. Az ő karaktere segít például Botondnak virágot és később gyufát, orvosi alkoholt és újságpapírokat szerezni.

A forgatókönyv megírása után elengedhetetlennek tartottam, hogy beszéljek egy szakemberrel a könyvről, mert mint írtam a főszereplőm egy súlyos betegségben, pszichózisban szenved. Felkerestem egy helyi pszichológust, Pál Gyöngyit, akinek specialitása a szorongásos és depressziós betegségek. A doktornővel tüzetesen átbeszéltük a forgatókönyv minden jelenetét. Elsősorban abban kértem a segítségét, hogy a kezelőorvos, Kata karakterének viselkedése minél hitelesebb legyen a jelenetek során. Illetve abban, hogy Botond, mint pszichózisban szenvedő beteg, valóban produkálhatja-e azon tüneteket és rohamokat, amiket én megírtam neki. Ezen felül megvizsgáltuk még Tomi karakterét is, aki Botond egyetlen barátját alakítja a filmben és ADHD-ban szenved, ami egy hiperaktív zavar. Tomi a jelenetekben mindig lefoglalja magát valamivel, de sosem tud túl sokáig koncentrálni egyvalamire. Mielőtt megmutattam volna a forgatókönyvet Pál Gyöngyinek, előtte Kata karaktere sokkal keményebb és karakánabb volt, már-már erőszakosan viselkedett a betegekkel. A doktornő hívta fel rá a figyelmem, hogy egy ilyen beteggel, mint Botond, nem szabad erőszakosan beszélni. Így Kata karaktere sokat lágyult, egy sokkal türelmesebb, kedvesebb személyiséget kapott, tükrözve ezzel egy valódi orvos viselkedését ilyen helyzetekben. Valamint így Kata is a sidekick archetípust képviseli, Tomi karakteréhez hasonlóan, vagyis ő is egy a főhőst támogató szereplő, aki főleg érzelmi segítséget nyújt a főszereplőnek. E-mellett, amiért felkértem még a doktornőt a forgatókönyv elolvasására, azaz volt, hogy mennyire viselkedik reálisan a főszereplő, a nővérek és egyáltalán mennyire van realitás tartalma az egész

történetnek. Nyilván voltak dolgok, amik kiderültek, hogy valós szituációban egyáltalán nem történhetnének meg, de sok olyan is volt, amivel valósághűbbé tudtuk tenni az adott helyszínt és jelenetet. Az utóbbira példa Botond szinte üres szobája, hiszen egy pszichiátrián ezeknek a betegeknek egyáltalán nem adnak szinte semmit, főleg nem olyan dolgot, amivel bántalmazhatja saját magát. Ellenpélda pedig, hogy Botond nem lehetne egyedül egy szobában, bár ez a történetből nem derül ki egyértelműen, illetve, hogy sosem festhetne felügyelet nélkül, mert az ilyesfajta betegeket nem szabad magukra hagyni. Ezeken a dolgokon azért nem változtattam a doktornővel való beszélgetés után sem, mert úgy gondoltam, ha például Botond felügyelet mellett fest, akkor már dramaturgiaiailag nagyon belenyúlnék a történetbe. Viszont ezzel szemben eredetileg úgy írtam meg, hogy Botond saját maga veszi be reggel a gyógyszereit, ami szintén a valóságban nem lenne lehetséges, de ezt könnyebb volt arra változtatni, hogy minden reggel egy nővérke jön hozzá a gyógyszerekkel, aki még meg is nézi, hogy lenyeli-e azokat.

Látványvilág

A film látványvilágának kialakításában nagy hatással volt rám Kenneth Lonergan A régi város (Manchester by the Sea) című egész estét alkotása. A forgatókönyv véglegesítése után konzulensem, Csoma Sándor javasolta a film megnézését, mivel a történetyszálban és a látványvilágban is van a két film között átfedés. Engem elsősorban a film látványvilága ihletett meg. Kenneth Lonergan filmjében gyakran használ hideg, szürkés színvilágot, míg az intimebb jelenetekben a meleg színek dominálnak a jelenetek során. A filmemben én is hasonló színvilágot képzeltem el. A filmemnek három fő helyszíne van. Ezek pedig Botond műterme, a pszichiátriai intézet és az intézeten belül Botond pszichiáterének, Katának a rendelője, ahol fogadja a betegeket. A pszichiátrián játszódó jelenetekben mi is elsősorban szürke és halványkék színvilágot alkalmaztunk, míg Botond műtermében a melegebb színekre tettük a hangsúlyt, mint látványvilágban és világításban egyaránt. A teljesen szürkés színvilág alól még Kata rendelője volt kivétel. Ezen a helyszínen egyaránt igyekeztünk hideg és meleg színeket alkalmazni, mert azt szerettük volna, ha ez a helyszín képez átmenetet Botond műterme és a pszichiátria között.

Színészválasztás

Az előkészületek során elég sok problémát jelentett a színészválasztás, főleg azért, mert a forgatást abszolút Kaposváron képzeltem el, ugyanis ez megoldhatóbban tűnt számomra, mint Budapestre menni forgatni. Viszont több színészem is Kaposvártól messze él, így nekik a

forgatási napokra le kellett utazniuk, a szállásukról pedig én gondoskodtam. Botond szerepére egy harmincas éveiben járó, szakállas, sovány, hosszú hajú férfit szerettem volna. Egy olyan karakter kellett erre a szerepre, akiről könnyen eltudja hinni a néző, hogy hónapok óta depresszióban szenved, és kezelésen vesz részt. A főszerepre végül Tasnádi Bencével egyeztettem, aki szerintem egy remek választás volt. Bence ugyanis rendelkezik filmes tapasztalattal és nagyon gördülékeny a vele való munka, mindamelllett rendelkezik a karakter azon vonásaival, amiket elképzelttem. Anna szerepére Székely Beával beszéltem. Ehhez a karakterhez egy kifejezetten szép, nagy szemekkel és ajkakkal rendelkező nőt kerestem. Úgy gondolom Bea jó választás volt a szerepre, hiszen szintén több éves tapasztalattal rendelkezik, amellet, hogy hordozza a karaktere már felsorolt jegyeit. Kata szerepére Német Mónikát, Tomi szerepére pedig Fándly Csabát választottam. Ez a két karakter a főszereplő számára fontos személyek, hiszen a történet során ők a segítői, akikre mindig számíthat.

A színészekkel való munka nagy falat volt a számomra, mert színészinstruálás terén nem volt túl sok tapasztalatom. A közös munka során a színészekkel együtt dolgoztunk a karaktereken, az adott jelenetben való reakcióikon, megszólalásaikon. Személy szerint én sosem ragaszkodom szóról szóra a forgatókönyvhöz, mindig nyitott vagyok mások és főleg a színészek ötleteire, akik a forgatásra már kidolgozták karaktereiket ezért sokszor nálam, mint rendezőnél és írónál jobban is átlátják és ismerik azokat. Tasnádi Bencének volt például egy saját változata arra a jelenetére, mikor Botond öngyilkosságra készül. Én eredetileg ebben a jelenetben nagyon dühösnek és feldúltnak képzeltem el Botondot. Bence viszont megmutatta nekem az ő változatát, amiben Botond ezt az egészet, mint egy utolsó „megágyazásnak” áll neki, azaz az újságpapírokat az ágya matraca alá tömködi, a jelenet során pedig nyugodt és nem feldúlt, hiszen már mindent elengedett. Bencével és Beával közösen végül ezt a verziót raktuk össze és jártuk le velük minél többször a tényleges felvétel elkészítése előtt. Úgy gondolom jó döntés volt ezt a verziót rögzíteni a filmhez, mert egy sokkal szebb ívet ad a film végének.

Helyszínválasztás

Az előkészületek során a legnagyobb problémát a helyszínek okozták. Első körben a Kaposváron található hajléktalan szállón szerettünk volna forgatni és a MATE Rippl-Rónai Művészeti Intézet műtermében, de ebből végül egyik helyszín sem maradt elérhető a számunkra, így új helyszíneket kellett keresnünk. Nem volt egyszerű, ugyanis a helyszínek nagyrészt a forgatás előtt két nappal veszítettük el. Végül sikerült olyan helyeket találnunk Kaposváron, ahol tudunk pszichiátriát imitálni és egy olyan helyszínünk is lett, ahol ki tudunk alakítani egy komplett műtermet. Emiatt viszont sajnos nem tudtuk a helyszíneket feltérképezni

és előre felplánozni a filmet. Szerencsére a forgatás így is gördülékenyen alakult, kreatívak voltunk a felvételek készítése során. Annak érdekében viszont, hogy készüljenek diszpók a forgatási napokra, operatőrömmel, Hrabéczy Somával előre meghatároztuk, hogy az adott jelenet nagyjából hány snittből fog állni és arra mennyi időt tudunk szánni. A forgatáson viszont gyakran előfordult, hogy egy elsőre öt snittes jelenetnek beírt jelenetet egy snittben vettünk fel végül. Ilyen volt például a film huszadik jelenete, amikor Botond öngyilkosságra készül, ez a jelenet eredetileg öt snittből állt volna, végül azonban egy hosszú beállítás lett belőle.

A műteremben játszódó jelenetekhez végül nem találtunk megfelelő helyszínt. Ezért látványtervezőim, Dulácska Zsófia, Bessenyei Bettina, Türk Anna és Farkas Eszter maguk terveztek meg egy műtermet, amit a Rippl-Rónai Művészeti Intézet egyik üres termében építettünk meg a forgatási napok idejére. Nem gondoltam volna, hogy az első filmemnél épített díszletet fogunk használni, de ennek az volt az előnye, hogy nem nekünk kellett alkalmazkodnunk a helyszínhez, hanem egy olyan helyen forgathattunk, amit úgy alakítottunk, hogy az nekünk megfelelő legyen a felvételek szempontjából. Illetve e-mellett a műterem melegsínekből álló színvilágát is könnyebben megtudtuk teremteni.

Plánok és kameramozgás

Plánozás és kameramozgás szempontjából operatőrömmel előre összeraktuk koncepciónak. Ez abból állt, hogy a film elején, mikor Botond a pszichiátrián van igyekeztünk fix beállításokat használni, utalva ezzel a főszereplő stagnáló állapotára. A műteremben játszódó jeleneteknél ezzel szemben végig kézikamerát használtunk, mivel ezek az álomjelenetek, amelyekben a főszereplő múltbéli emlékei jelennek meg, melyekre sosem emlékszik teljesen. A kameramozgás akkor kezd el egyre intenzívebb lenni, mikor a főszereplő állapota romlani kezd, a pszichiátrián kitörő tűz hatására. Anna ekkor lép ki Botond álmaiból és a valóságának a részévé válik, mint hallucináció és ekkor kezdtünk el mi is sokkal több kézikamerát használni a jelenetek során. A filmben ezen felül sokszor használtunk úgynevezett long take-et, azaz vágás nélküli hosszú beállításokat, amikben legfeljebb belső vágásokat alkalmaztunk. Operatőrömmel mindketten szerettük a hosszú beállításokat, így amikor tudtunk, akkor inkább azt alkalmaztunk. Ilyen volt például a már említett utolsó előtti, huszadik jelenet vagy Botond és Anna utolsó flashback jelenete, ahol Anna megmutatja Botondnak mi történt a halála estéjén. Ezeket a jeleneteket eredetileg több beállításban terveztük felvenni, viszont a helyszínek adottságai miatt végül inkább hosszú beállításokat alkalmaztunk. Úgy gondolom ezek a jelenetek lett a filmben a legjobban kidolgozva és színészi játékban is ezek a

kiemelkedőek, mivel a jelenetek hosszúsága miatt a színészek tovább maradhattak a szerepükben, így jobban át tudták adni annak reakcióit és lelkiállapotát.

Forgatás

A film forgatása összesen hat napot vett igénybe. Mind a hat nap előre megírt gyártási tervek, vagyis diszpók alapján dolgoztunk. A filmen dolgozó stáb nagyjából tizenhét főből állt, közöttük volt focus-puller, kamera asszisztensek, világosítók, sminkes, scriptes, gyártásvezető, hangmérnök, csapó, vagyis minden feladatkörre igyekeztem találni minél profibb, hozzáértőbb stábtagnak. Összesen négy különböző helyszínen forgott a film, a Rippl-Rónai Művészeti Intézet termeiben, a Kazinczy Vendégházban, a Teleki Apartmanban és egy Nemzeti Dohányboltban is készítettünk felvételeket. A film technikai felszerelésének nagy részét filmem co-producere, Lőrincz Attila biztosította számunkra. A filmet egy Fuji X-T3 kamerával rögzítettük 4K-ban és slog-ban, vagyis szürkés színvilággal, így később a color grade készítésénél hoztuk vissza a tényleges színvilágot. Mivel filmemben viszonylag sok közeli plánnal dolgoztunk, mint például szűk szekond, premier plán és szuper plán, így a párbeszédeknel fokozottan ügyeltünk a színészek nézésirányára, hogy azok a vágásnál ne legyenek eltérőek, így pedig egymásra vághatóak. Nagy kihívást jelentett még számunkra a film bevilágítása, mivel a gyártási tervet úgy tudtuk erre a hat napra megírni, hogy többször kellett nappal éjszakát és éjszaka nappalt forgatnunk. Operatőrömmel és a világosító csapattal ezekre előre felkészültünk sötétítő leplekkel, illetve reflektorokkal, fénykard lámpákkal. A hangok felvételére is nagy hangsúlyt fektettünk. Ehhez elsősorban egy Zoom H6 Black 6 sávós felvevő készüléket használtunk és az atmoszférahangokat is ezzel rögzítettük. E-mellett pedig a színészek hangjának legjobb minőségben való rögzítését három Rode Wireless GO II Single két csatornás adó és vevő készülékkel oldottuk meg.

Utómunka folyamatok

A vágási folyamatok nem sokkal a forgatás vége után kezdődtek. Filmemet az Adobe Premiere Pro 2022 nevű vágóprogramban készítettük el Szikora Emese vágó szakos hallgató segítségével. Fontosnak tartottam a film vágását illetően, hogy mindképpen egy harmadik félt kérjek meg a vágásra, mivel úgy gondolom, ha egy rendező a saját filmjét vágja, akkor hajlamos sokszor túlzásokba esni. Például túl hosszúra hagyja a snitteket, vagy fölösleges snitteket, jeleneteket hagy benne a filmben, mert ő azt fontosnak gondolja, vagy csak nem akarja elengedni, mert annyira tetszik neki. Én nem akartam ezekben a hibákba esni, ezért kértem fel Emesét a film képi utómunkálataira. Elsősorban átnéztük az elkészült nyersanyagokat, majd

azokat a vágóprogramba behúzza kezdtek összeállítani a filmet a forgatókönyv alapján. Elsődleges szempontunk az volt, hogy a vágás is, ahogyan a történet, a film főszereplőjére, Botondra helyezze a hangsúlyt, mivel a történet szerint mindent az ő szemszögével látunk és vele együtt élünk meg, a nézőnek nincsen többlettudása a főszereplő felett. E-mellett a vágási folyamatok alatt alkottuk meg az átmenetet a két fő helyszín, a pszichiátria és a műterem, így pedig a valóság és az álmok között is. Ehhez először feketét alkalmaztunk, de végül hangokkal oldottuk meg ezen jelenetek egymástól való elválasztását, mert ez egy drámaibb hatást adott, mint a sima fekete átmenet két jelenet között. A film ritmusára is nagy hangsúlyt fektettünk. Az első vágatok túl gyorsra sikeredtek, ahol azt éreztük, hogy túl hamar ér véget a történet a nézőnek pedig nincs ideje úgymond megpihenni a zaklatottabb jelenetek után, mint például Botond rohamai. Ezért ezt figyelembe véve több totálképhasználattal és a snittek hosszabbra hagyásával lassítottuk be a cselekményeket. A vágóasztalon végül sok snittet kivágtunk a filmből. Ilyen például az a jelenet, amiben Anna, Botond szerelme egy terhességi tesztet végez el a mosdóban, ami végül pozitív lesz, de Annát ez sokként éri, majd teljesen összeomlik. Ez a jelenet végül kikerült a filmből, mivel egy olyan plusz drámai töltetet adott a nézőknek, ami elvonta a figyelmet a jelenet valódi lényegéről, arról, hogy Anna ekkor ragad bent a mosdóban, a lakásban tűz üt ki még Botond nincsen otthon és Anna és így veszti életét. A történet ezen részén viszont terhességi teszt zavaróan hatott, szükségtelennek éreztük a már említett plusz drámaiság miatt, ezért nem került bele a film végleges verziójába. Mivel pótforgatásra nem volt lehetőségünk, ezért végül ezt a jelenetet úgy oldottuk meg, hogy csak azokat a snittek használtuk, ahol Anna észreveszi a mosdóajtó alatt beszivárgó füstöt és segítségért kezd el kiabálni. Utómunka terén a legnagyobb nehézséget a film utolsó részében látható párhuzamos montázs jelentette. Párhuzamos montáznak nevezzük azt a vágást, amikor a történet cselekménye több szálon fut. Ilyenkor egy időben, de több helyszínen folynak a film eseményei. Az azonos időben történő cselekményeket pedig egymás után vágva mutatjuk be a más-más helyszínen játszódó történetzálakat. Ezt a fajta montázst használtuk mi is, mikor Anna hallucinációja megmutatja Botondnak, hogy mi történt a halála estéjén. Ezen az estén a történet szerint Botond elment a dohányboltba, Anna a mosdóban rekedt, a műteremben pedig kigyulladt a függöny. Összesen tehát három történetzálát mutatunk meg egy időben, de különböző helyszínen. Ennek a jelenetnek a ritmusát bonyolult és összetett folyamat volt úgy összerakni, hogy az kellőképp hatásos legyen, és megfelelően fokozódjon. Ahhoz, hogy a jelenet izgalmát megfelelően fokozzuk, végül a maga klasszikus használatában építettük fel ezt a párhuzamos montázst. Ezt azt foglalja magába, hogy először hosszabb snittek használtunk, majd a snittek folyamatosan rövidültek és néhol a snittek hosszúsága rendszertelenül változott.

A montázs utolsó részében, mikor Anna segítséget próbál hívni a mosdóban akkor az úgynevezett jump cut vágást alkalmaztuk. A jump cut, vagyis ugróvágás egy snitten belüli vágását jelent, mikoris ugyanarra a snittre vágunk. Az ugróvágással viszont az adott jelenetben lévő mozgást megszakítjuk azzal, hogy képkockákat vágunk ki belőle. Ezzel egy sokkal dinamikusabb mozgás jön létre, e-mellett feszültségkeltő hatást is vált ki a nézőből. Az ugróvágás után érdemes egy kitartott, hosszabb jelenetet tenni, mivel így nagyobb hangsúlyt kap az ugróvágattal készült jelenet. Elsősorban a feszültségkeltő hatása miatt alkalmaztuk az ugróvágást, illetve utána, a nagyobb hangsúly elérésének érdekében egy hosszú beállítás került, mikor Botond találkozik Tomival, aki átadja neki a Botond öngyilkosságához kellő gyufát. Anna segítségért kiáltó jelenetét azért emeltük ki ennyire a vágás segítségével, mert ez a film tetőpont előtti jelenete, pontosabban annak a jelenetnek a része, amelyik a tetőponthoz vezet majd, vagyis ahhoz a részhez, mikor Botond öngyilkos akar lenni, de Anna hallucinációja megakadályozza ebben, végül Botond megbocsájt önmagának.

Color grading

A képi anyag megvágása után operatőrömmel Hrabéczy Somával nekiálltunk a film color grade részének, vagyis a szürke színvilággal rögzített képeknek visszahoztuk a színvilágát és azokon tovább dolgoztunk. A film fényeléséhez a DaVinci Resolve nevű programot használtuk, mivel ez az egyik legalkalmasabb program a filmek színezéséhez. A forgatás során nagy hangsúlyt fektettünk a snittek bevilágítására. Ahogyan azt már a látványvilág megalkotásánál is terveztük, a pszichiátrián játszódó jeleneteket hidegebb fénnel, még a műteremben játszódó álmjeleneteket melegebb fényekkel világítottuk be. A film utólagos színezésénél is odafigyeltünk ennek a hideg-meleg színvilágnak az egyensúlyban tartására. Ugyanakkor ügyeltünk arra is, hogy a képek naturalistább hatásúak legyenek, így a tónusokat is a természetesebb irányban tartottuk meg. A jelenetek nem mindig különültek el egymástól, mivel a pszichiátriát adó helyszínek falai mind egységesen fehér színűek voltak, ezért a fényeléssel érzékeltettük ezek szétválását. Elsősorban szem előtt tartottuk, hogy a képeket ahhoz mérten fényeljük, hogy előtte milyen színvilágú képet látott a néző. Például a második jelenetben, mikor Botondot és Katát először látjuk beszélgetni Botondnak bevillanó képei vannak Annáról a műteremben. Mikor ezeket a snitteket először fényeltük, az Annáról bevillanó képek itt sokkal sárgábbnak tűntek a többi műteremben felvett snittnél, holott ugyanazt a színvilágot kapta. Viszont az itt bevillanó képek meleg színvilágából vissza kellett vennünk, mert ezeket a film ezen részén sokkal hidegebb snittek után látja a néző, mint a többi műtermes jelenetet, ezért hathattak sárgábbnak.

Hangutómunka

A film hangi utómunkálatainak megkezdésénél mindenekelőtt összeillesztettük a megfelelő hangokat a hozzájuk tartozó felvétellel. Mint azt már említettem csiptetős mikrofonokat és hangfelvevőt használtunk. A hangfelvevőn található hangok adják a film atmoszféráját, illetve a különböző zajokat, zörejeket, háttérhangokat. A csiptetős mikrofonok segítségével pedig a színészek hangját rögzítettük. Ezeket illesztettük össze több hangsávon. Nem csupán a látványvilág, de a hangok segítségével is elválasztottuk az álomjeleneteket a pszichiátrián játszódóktól. Mikor Botond a valóságban van, azaz a pszichiátrián vagy éppen Kata rendelőjében, addig átlagos háttérhangokat használtunk. Viszont a műteremben játszódó jelenetek alá mindenképpen elvont, feszültségkeltő zenét akartunk használni. Fontos volt még, hogy a műtermi jelenetek fokozódása hangban is érzékelhető legyen, ezért az első ilyen jelentben még csak bűgást lehet hallani, de a következő álomjelenet alatt már fokozatosan hallható a tűz ropogása, és enyhén megszólal egy tompa, sípoló hang is. Mikor Anna kilép Botond álmaiból és a valóságának része lesz, úgy vele lépnek ki ezek a hangok is a hétköznapi háttérhangokat megzavarva. Például mikor Botond meglátja Annát a füstben, ismét tűzropogást hallunk, Kata rendelőjében pedig mikor Anna ismét megjelenik újra egy bűgő hangot kezdünk hallani. Az egyetlen lágy és dallamos zene, amit használtam a filmben az Máté Péter Hull az elsárgult levél című dalának zongorafeldolgozása. Ezt kellemes dal viszont csak a film utolsó snittjében jön be, mikoris a főhős megbocsájtott önmagának. Ahogyan Botond elindul a továbblépés útján, úgy oldódik fel a filmben az addigi feszültség, ezt pedig ezzel a zenével érzékeltettük.

Összegzés

Fontosnak tartom megemlíteni, hogy ez a film az első komoly rendezésem. Ez az első rövid játékfilm, amit saját magam rendeztem és így ezt tekintem első filmemnek, valamint első referenciaanyagomnak a későbbiekben. A forgatás és a forgatásra való előkészületek alatt úgy gondolom rengeteget fejlődtem rendezés terén. A legnagyobb kihívást a színészinstruálás jelentette számomra, de véleményem szerint magamhoz mérten a legjobbak szerint alkalmaztam minden rendezési tudásomat. A jövőben szeretném folytatni a rövidfilmek rendezését, illetve minél többet fejlődni, mint filmrendező.

Összeségében úgy gondolom, hogy az Álomban enyém vagy megállja a helyét, mint romantikus rövidfilm. A forgatókönyvet néhány snitt kivételével teljesen filmre tudtuk vinni. Vágás és színvilág terén is elégedett vagyok a végeredménnyel. Mint azt már említettem, nem

gondoltam volna, hogy az első filmmennél épített díszlettel fogunk dolgozni, de úgy gondolom, hogy így tudtuk a számunkra legjobban megjeleníteni Botond műtermét, és számunkra kedvező helyszínen forgatni az álomjeleneteket. A hat nap leforgása alatt tisztában voltunk vele, hogy pótforgatási napokra nem lesz lehetőségünk, így minden jelenetet igyekeztünk a lehető legjobban felvenni, mint színészi és operatőrileg. Ami mindenképpen tanulság volt a számomra, azaz, hogy a színészek játékát tekintve, ami sokszor jól néz ki egy kicsi képernyőn, az a nagy vásznon soknak fog hatni. Sokszor úgy érzem, hogy túlinstruáltam a színészeket, akik így önhibájukon kiívnak tényleg néhány színpadiasnak a filmben. A következő filmem forgatásán már tudom, hogy a minél apróbb, érzéki mozzanatokot kell megfogni egy színész játékában. A helyszíni problémák ellenére véleményem szerint Hrabéczy Soma a lehető legjobban fényképezte a filmet. Sok közeli képet kellett használnunk a helyszínek nem megfelelőse miatt, de a vágóasztalon ezt a totálképek többszöri használatával ellensúlyoztuk. Kompozíció és színvilág terén is elégedett vagyok a végeredménnyel, mivel a tervezési folyamatok közben is ilyen hangulatot képzeltem el a filmnek, amit végül sikerült megvalósítanunk.

Köszönetnyilvánítás

Rengeteg nevet feltudnék sorolni, akiknek köszönettel tartozom azért, hogy ez a film elkészülhetett. Elsősorban Csoma Sándornak szeretnék köszönetet mondani, amiért két éven keresztül végig követte filmem elkészültét, folyamatosan konzultált velem a forgatókönyv újabb és újabb verzióiról, illetve inspirált arra, hogy valósítsam meg a számomra nagyfalonak tűnő projektet. Szeretném megköszönni Hrabéczy Somának, hogy a fennálló nehézségek ellenére is csatlakozott hozzám, mint a film operatőre és legjobb tudása szerint készített el minden egyes snittet. Köszönöm a film co-producerének, Lőrincz Attilának, hogy felszereléseket biztosított számunkra, így pedig megfelelő felszerelésekkel dolgozhattunk. Köszönöm a látványtervező csapatnak, hogy életre keltették a film látványvilágát, egy sokkal magasabb szinten, mint ahogy azt én elképzeltem. Köszönettel tartozom a színészeknek, hogy vállalkoztak a film karaktereinek megelevenítésére. Külön köszönöm Tasnádi Bencének a fáradhatatlan munkát, és Botond karakterének életre keltését.

Sok nevet hagytam ki, akik mind szerepelnek a film stáblistáján. Viszont szeretném megköszönni a stáb minden egyes tagjának, hogy az utolsó pillanatig tartották bennem a lelket és nem hagyták veszni ezt a filmet. Úgy gondolom, mindenki a legjobb tudásához mérten a maximumot nyújtotta film elkészítése során, én pedig büszke vagyok arra, hogy egy ennyire profi csapattal dolgozhattam együtt. Számomra, mint rendező és mint a forgatókönyv írója,

nincsen annál varázslatosabb dolog, mint, hogy a két éve még csak a fejemben létező ötletem most a nagyvászonon köszön vissza rám.